

„Komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségeket segítő program”

A Fazekas József Általános Iskola tehetség és képesség kibontakoztatását segítő tevékenysége

**A Fazekas József Általános Iskola tehetség és
képesség kibontakoztatását segítő tevékenysége
a 2010-2011-es tanévben**

Készítette: Szabóné Nagy Erzsébet

Baki Szilvia

Balogh Erika

Tóth Péter

*Készült a TÁMOP-3.4.4/B-08/1-2009-0080 számú, „Komplexen funkcionáló
Zala megyei tehetségeket segítő program” című pályázat keretében*

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
1. Tehetséggondozás a Fazekas iskolában	3
2. Versenyeredményeink a 2010-2011-es tanévben	7
3. Együttműködés a „Komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségpont-hálózattal”	10
4. Tehetségnap	11
5. Zöld szakkör	14
6. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete I.....	21
6. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete II.....	23
1. foglalkozás	25
2-3. foglalkozás.....	26
4. foglalkozás	27
7. Mellékletek.....	28
Melléklet 1.....	29
Melléklet 2.....	34
Melléklet 3.....	36
Képgaléria II.....	38
8. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete III.....	39
1. foglalkozás	39
1. foglalkozás	40
1. foglalkozás	41
1. foglalkozás	42
1. foglalkozás	43

1. Tehetséggondozás a Fazekas iskolában

A tehetség, képesség kibontakoztató tevékenység nevelő-, oktató munkánk kiemelkedő feladata.

Már óvodás korban elkezdődik ez a munka, s az iskola épít az itt szerzett alapokra, tapasztalatokra.

A nevelés-oktatás folyamatában a differenciált foglalkoztatás kerül előtérbe, amely lehetővé teszi, hogy a tehetséges gyermek továbbfejlődjön, s a lassabban érő is kibontakoztathassa képességeit. Tanulóink számára változatos tevékenységformákat kínálunk, melyekhez az intézmény biztosítja a kereteket s a szakszerű irányítást:

- szakkörök
 - szaktárgyi, pl. angol, biológia, informatika
 - egyéb, pl. kézműves, színjátszó, hagyományápoló, sportkör, énekkar
- versenyek
 - tanulmányi versenyek – helyi, régiós, megyei, országos, nemzetközi
 - vetélkedők
 - feladatmegoldó versenyek
- pályázatok – tudományos diákköri, művészeti
 - kulturális bemutatók, szemlék

Az itt szerzett tapasztalatok, eredmények segítik a diákok önértékelésének fejlődését, s további ösztönző erőt jelent a későbbi erőpróbákra való felkészülésben.

Iskolánk által kiemelt tehetségterületek:

- szellemi képességek, intellektuális teljesítmények területén
- a kreativitás és az alkotókészségek területén
- a művészetekben (ábrázoló- és zeneművészet)
- szociális területen (közösségi, vezetői kvalitások)
- testi, fizikai képességek területén (sport, tánc, stb.)

A tehetség kibontakoztatásáért a barátok, a szülők és az iskola közös felelősséggel tartozik:

A/ Iskolán kívüli segítségnyújtás:

- család: a gyermek igényeire való reagálás, ingerekben gazdag környezet biztosítása
- barátok: fontos a motiváló baráti közösségi kapcsolatok megléte
- szervezett, iskolán kívüli elfoglaltságok. A gyermek olyan tevékenységekkel foglalkozhat, amiket szeret, amiket nem tud megenni (sakk, sport, zene, honismeret, természetvédelem, állattartás, barkácsolás, stb.)

B/ Iskolai segítségnyújtás:

- a tanulási folyamat gyorsítása (a közoktatási törvény lehetőségei szerint előbb íratják be az iskolába, több évet végez el egyszerre, stb.)
- a szokásos tananyag egyéni dúsítása a terjedelem növelésével, vagy az ismeretek elmélyítésével
- a tananyag bővítésének lehetőségei
- a tanórai tananyag és a házi feladatok differenciálása (külön személyre szabott feladatokkal)
- nevelési tanácsadó szakmai segítségének kérése, folyamatos, szoros együttműködés
- versenyekre jelentkezés, felkészítés, utaztatás, jutalmazás

Az iskola fontos feladata, hogy a pedagógusokat felkészítse (tanfolyamok, továbbképzések) a tehetséges gyermekekkel való foglalkozásra. A szakmai munka tudatosabb szervezése érdekében fejlesztő pedagógus alkalmazására kell törekedni. A nevelőtestületnek toleránsnak kell lennie a tehetséges gyermekek újszerű, nem szokványos gondolkodásával, megoldásaival szemben. A tehetséggondozás szakmai, szaktárgyi jellegű feladatait valamennyi pedagógus, a tehetség területéhez legközelebb álló szaktanár pedig kiemelten köteles teljesíteni. A tehetséggondozó munka összehangolása, egyeztetése az osztályfőnök feladata. Az osztályfőnök egyéni fejlesztési tervet készít, nyomon követi a tanuló fejlődését, folyamatosan egyeztet és tájékoztat a nevelőtestület tagjaival. Szoros kapcsolatot tart a szülőkkel a gyermek képességeinek koordinált, céltudatos fejlesztése érdekében. A tehetséggondozó munkáról félévkor és a tanév végén beszámol.

A tehetséggondozás iskolánkban intézményi szinten működő komplex gyakorlat, felöleli a gyerekek támogatását három éves kortól tizennégy éves korig, óvodától az általános iskola befejezéséig. Tehetségigéreteink felmérése felmenő rendszerben történik. Különös hangsúlyt helyezünk a be- és kimeneti pontokon történő mérésre: általános célunk a kimenet biztosítása és az intézményi szintek közötti átmenet megkönnyítése, ezen felül igyekszünk minden lehetőséget megadni tanulóink tehetségének kibontakoztatására.

Az első szakasz az óvodában zajlik, melyet előzetes megfigyelés és adatgyűjtés jellemez. Legfőbb cél a gyerekek alkotókedvének felkeltése, sokféle technika megismertetése. Ennek központi területei a hagyományörzés: gyermekjátékok, élő hagyományok művelése, kismesterségek megismerése, természetes anyagok felhasználása, az egészséges életmódra nevelés: egészséges táplálkozás, tisztálkodási szokások kialakítása és megerősítése, és a környezet megismerésére nevelés: természetjárás, közvetlen tapasztalatszerzés a környezetünkben élő növényekről és állatokról (kisállat simogatás, madáretetés, dióverés, szüret).

Az óvodából iskolába történő átmenetet az óvoda és az iskola szoros együttműködése jellemzi. A tanév során többször vesznek részt óvodásaink az iskolai programokon, a leendő tanító gyakran látogatja a nagycsoportosok óvodai foglalkozásait, ismerkedik a gyermekek személyiségével, adottságaival, képességeivel. Ennek eredményeképp a tanító már előre felkészülhet az új iskolás csoport differenciált oktatására-nevelésére, megtervezheti az egyéni fejlesztést, tehetséggondozást.

Iskolai szinten a tehetséggondozás több területen valósul meg. Mindennapi rutinunkban az órai differenciálás nem csak a lemaradók segítségét jelenti, hanem a kiemelkedő tanulók támogatását, foglalkoztatását is. Egy-egy ilyen alkalommal született alkotás már önálló életre is kelt: egy rajz a Zalai Tanügyi Információk címlapjára került, legutóbb pedig önálló kiadvány jelent meg a helyi mondákat, legendákat feldolgozó gyerekek munkáiból.

A tehetségek támogatása nem merül ki órai pluszfeladatok kijelölésében: iskolánk tanulóinak többsége nagy kedvvel és eredményesen vesz részt tanulmányi, sport vagy komplex versenyeken, melyekre a felkészülést intézményünk tanárai biztosítják. Munkájuk eredményét tanulóink helyezései, valamint a Bendegúz Gyermekek és Ifjúsági Akadémia elismerése jelzi, mellyel az „Ezüst minősítésű tehetséggondozó központ” címet is megkaptuk. A versenyeken részt nem vevő tanulóink is válogathatnak az intézményünkben működő számos szakkör közül.

Ezen szakkörök egy része művészeti nevelésünkkel szorosan összefonódva működik. Intézményünk 2004 óta a szegedi Táltos Iskola tagintézményeként működik, a művészeti

iskola tanulóinak létszáma minden évben kitölti a maximális létszámkeretet. Bár egyre szorosabb kapcsolatot ápolunk a sümegi zeneiskolával, művészeti nevelésünk két fő irányra továbbra is a képzőművészet és a színművészet. A művészeti iskola keretében két kézműves és két színjátszó tanzakos osztály működik. A kézművesek alkotásai rendszeresen megtekinthetők iskolánk aulájában (a „zsibongóban”), időnként a település egész lakossága előtt rendezett kiállításokon. A kézműves tanzakok munkájához kapcsolódva évek óta rendezünk az egész iskolát megmozgató kézműves délutánokat (adventi készülődés, „Ihaj-csuhé!!!” nap, húsvéti forгатag), melyeken a gyerekek örömmel vesznek részt.

Intézményünkben két színjátszó csoport is működik. Az alsósokból szerveződött a Fényszórók nevű csoport, a felsősökből pedig a Csillagjárók. Mindkét csapat munkáját képzett pedagógusok koordinálják és segítik, maximálisan biztosítva tanulóink képességeinek kibontakoztatását. Színjátszó csoportjaink programja lehetőséget ad a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztésére a beszédművelés, a vers- és prózamondás, a mozgás és tánc kultúra, az önkifejezés, az együttműködés és tolerancia területein egyaránt, hogy csak néhányat említsünk a lehetőségek közül. Vizsgaelőadásai intézményünk kiemelt eseményei, ezen felül a település vezetői is számítanak egy-egy községbeli jeles nap méltó megünneplésében részvételükre. Ennek megfelelően évente több alkalommal, különböző műsorokkal szerepelnek iskolánk és Sümegcsehi hagyományosan megtartott ünnepein (farsang, szüreti felvonulás, falunap), valamint nemzeti ünnepeinken is községünk közönsége előtt lépnek fel. Ezen alkalmakról jelent már meg méltatás a Zalai Hírlapban és a sümegi városi televízió műsoraiban is.

Tanulóink önszerveződő kezdeményezései lehetőséget biztosítanak azon tehetségek bemutatkozására is, akik az irányított fejlesztésben még nem szerepeltek. Ilyen például a színjátszó tanzak előadásainak példájából ihletet merítő, diákjaink kérésére indult és már többször is megrendezésre került „Minisztár” gyermek tehetségkutató verseny, melyen iskolánk tanulóinak önállóan eltervezett és megvalósított produkciókkal lépnek fel.

2. Versenyeredményeink a 2010-2011-es tanévben

Az előző években, évről-évre rekordot döntöttek a tanulók a versenyek számában, a versenyző gyerekek számában és az eredményekben egyaránt.

Ebben a tanévben 25 különböző versenyen szerepeltek tanítványaink, 129 tanuló vett részt valamilyen versenyen, 520 pályázatot, illetve versenylapot töltöttek ki a gyerekek. Országos döntőbe 35, megyei döntőbe 12, körzeti fordulóba 34 tanulónk jutott be és szerzett szép eredményeket, jó helyezéseket.

Versenyeink nagy része levelezős verseny, de idén több területi versenyen, a környező településeken (Zalaszentgrót, Sümeg stb.) mérettették meg magukat a gyerekek. A versenyek között találhatunk tantárgyi versenyeket (matematika, természetismeret, magyar, rajz, angol stb.), valamint sportversenyeket és művészeti versenyeket (színjáték, kézműves stb.). De egyre több olyan verseny van, mely nem tantárgyához kötött, hanem különböző területekhez, témákhoz, képességekhez kapcsolódik. Ilyen például a környezetvédelmi, madarász, versíró, mesemondó, közlekedési verseny, vagy például a fotópályázatok. Így a tanulók nem csak a tananyaggal kapcsolatban mutathatják meg tudásukat, hanem olyan tevékenységekben is, amiket szabadidejükben végeznek.

1. SZIVÁRVÁNY folyóirat levelezős versenye (Apáczai Kiadó)
 - matematika
 - nyelvtan
 - természetismeret
 - komplex műveltségi vetélkedő (Apáról fiúra)
2. BENDEGÚZ – NyelvÉsz
3. TEKI-TOTÓ levelezős matematika verseny
4. MESE-MORZSÁK meseolvasási verseny – Zalaszentgrót
5. AGYTRAPP komplex matematika és természetismeret verseny
6. RAGADJ TOLLAT! versíró verseny
7. ANYANYELVÜNK JÁTÉKAI – Zalaszentgrót
8. FAZEKAS JÓZSEF EMLÉKVERSENY
9. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM levelezős történelmi pályázata
10. „ÉV FÁJA, ÉV MADARA”
 - rajzverseny
 - meseíró pályázat
 - versíró pályázat
11. GO országos döntő
12. JÁTÉKOS SPORTDÉLUTÁN – Zalaszentgrót
13. SZÜLETÉS HETE – rajzpályázat
14. TIT versenyek
 - matematika
 - csillagászat
 - KRESZ
15. KENGURU matematika verseny
16. GOOGLE rajzpályázat
17. FEJÉR GYÖRGY KÖNYVTÁR – Keszthely (természettudományi levelezős verseny)
18. GEO MAGAZIN pályázata
19. VÁNDORHANGYA helyismereti pályázat
20. „TÚZOLTÓK MUNKA KÖZBEN” rajzpályázat
21. „MÉHECSKÉS” rajzpályázat
22. „CSINÁLJ CSIGÁT!” képzőművészeti pályázat

23. HITTAN rajzverseny
24. MESEILLUSZTRÁCIÓS rajzverseny
25. A SÜMEGI BELVÁROSI PÉKSÉG rajzpályázata
26. SPORTVERSENYEK

3. Együttműködés a „Komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségpont-hálózattal”

Az elmúlt tanévben tehetséggondozó munkánk szakmai-módszertani háttérét a ZMÖPI által koordinált TÁMOP-3.4.4/B-08/1-2009-0080 számú „Komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségpont-hálózat” pályázat és annak megvalósítása adta.

Részesei lehettünk a „Komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségpont-hálózat”-nak, amelynek elsődleges célja a tehetségígéretek, a tehetséges gyermekek felkutatása, kiválasztása, tehetségük kibontakoztatását célzó programok megvalósítása.

Intézményünk tehetséggondozó munkájának fő profilja a művészeti nevelés mellett a környezeti nevelés. Az iskola és az óvoda környezetének kialakításakor és karbantartásakor is igyekszünk jó példával elől járni a ránk bízott gyerekek előtt, így iskolaudvarunk tavasztól őszig élő virágokkal ékesített, termeinkben zöld szigeteket (akváriumok, növények) alakítottunk ki, tágas udvarunkon szabadtéri tanteremmel és komposztálóval rendelkezünk. Intézményünk udvarán szelektív hulladékgyűjtő konténerek kerültek elhelyezésre, és a környezettudatosság jegyében iskolánk fűtésrendszerét és nyílászáróit is modernizáltuk.

Az óvoda pedagógiai programjában kiemelt szerepet kap a környezet megismerésére és védelmére történő nevelés. Ennek keretében óvodásaink elsőként szűkebb környezetük állat és növényvilágát ismerik meg, ebbe beletartozik lakóhelyünk ökológiai értékeinek megismerése és megóvása egyaránt.

Ez a nevelési terület az iskola nevelési programjában is kiemelt feladatként szerepel. 2008-ban Ökoiskola, 2009-ben Zöld Zala címet kaptunk, évek óta kapcsolódunk az évente megrendezésre kerülő szemétszürethez, melyen iskolánk minden tanulója részt vesz.

Ugyancsak a ZMÖPI jóvoltából két kollégánk részt vehetett a tehetségígéretek segítő pedagógusok továbbképzésén. A tanfolyamon elsajátított módszereket mindketten alkalmazzák az általuk vezetett Leányfoci és Zöld szakkörökön.

Mind pedagógusok, mind diákok részt vehettek tanulmányutakon, illetve lehetőségük nyílt nyári tehetséggondozó táborban való részvételre.

Május 13-án megrendezésre került Tehetségnapunk, s bizakodunk abban, hogy ez a rendkívül hasznos és gyümölcsöző program és együttműködés a következő években is folytatódik.

4. Tehetségnap

2011. május 13-án került megrendezésre intézményünkben a Tehetségnap.

Az ünnepélyes megnyitóra az iskola zsibongójában került sor, ahol Szabóné Nagy Erzsébet igazgatónő beszélt az iskola 2010-2011-es tanévben végzett tehetséggondozó tevékenységéről.

Farkas Zsolt polgármester méltatta a pedagógusok sokrétű tevékenységét, s elismerését fejezte ki a diákok erőfeszítéséért, amelyet a versenyek során kifejtettek, és sikeres szereplésükkel elviszik településünk jó hírét országszerte.

A köszöntők után kiállítás megnyitóra került sor: rajzversenyt hirdettünk minden korosztálynak-bármely technikával elkészíthető alkotást vártunk „Az év madara, a szécinke” és „Az év fája, a tiszafa” címmel. Az elkészült alkotásokat a zsibongóban állítottuk ki, amely két hétig várta a szülőket és a falu lakóit. A felhívásra 64 rajz és 8 kisplasztika érkezett.

A délelőtti folyamán nyolc állomásból álló akadályversennyel folytatódott a Tehetségnap programja, amelyen sorsolás útján összeállított, minden osztály 2-2 diákjából álló csapatok vettek részt. Rendkívül fontos eleme ennek a versengésnek, hogy minden osztályból vannak csapattagok, hiszen az egyes állomások feladatai úgy kerülnek összeállításra, hogy minden diák tudása, ügyessége hozzájáruljon a csapat eredményéhez. Másrészt a kisebb tanulók előtt példaképpen állnak a nagyok, akik pedig odafigyelésből, törődésből, segítségnyújtásból jeleskedhetnek. Sokszínű feladatok várták a diákokat:

1. állomás: Természetvédelmi totó
2. állomás: Képfelismerés és puzzle kirakás
3. állomás: Versírás – adott szavak beillesztésével
4. állomás: Szólás-mondás activity
5. állomás: Lépcsős nyelvtörők – ügyességi verseny
6. állomás: Kosárnyi villámkérdés – ahány találat, annyi kérdés
7. állomás: Célba dobás
8. állomás: Versrekonstrukció – felszeletelt verssorok helyreállítása

A forgószínpadszerűen kialakított menetrend az iskola tantermeit, udvarát, sportpályáját is érintve a település Falu és Kézműves Házában ért véget. Itt fogadás várta a gyerekeket, majd művészeti bemutató következett.

Iskolánk "Fényszórók" nevű színjátszó csapata, amelynek tagjai 4. osztályos tanulók, részt vett a tavasz folyamán Gyenesdiáson a Gergely-napi Művészeti Fesztiválon. Drámajáték kategóriában a második helyezést érték el *Andersen: Hókirálynő* című meséjének a csoportra szabott feldolgozásával. Hosszú, nehéz, szép, közös munka eredménye ez a díj, a résztvevők méltán büszkék rá, az iskola is, ezért a művészeti bemutató első előadása az ő produkciójuk volt.

A Kukorica Hagyományőrző Egyesület vezetője által koreografált és betanított néptánc bemutató következett. A negyedik osztályosok minden évben fellépnek az iskolai, falubeli és a környékbeli rendezvényeken, bemutatókon. Ebben az évben is nagy sikerrel adták elő verbunkos táncukat. Lelkes szervezői és szereplői az évente megrendezésre kerülő táncbáznak.

A legkisebbek három mesedarabbal készültek: A varázsige című jelenettel, A Rigócsőr király, és a Micimackóból Füles születésnapja című mesejátékkal, amelyek osztatlan sikert arattak mind a diákok, mind a szülők körében.

A 7. osztályos lányok saját táncukat mutatták be a Kormorán együttes zenéjére *Ki szívét osztja szét* címmel.

A Tehetségnap zárásaként eredményhirdetés következett. Először a „Nyitnikék!!!” tavaszváró versenyek díjai kerültek kiosztásra.

- Fazekas József Emlékverseny

Iskolánk névadója, Fazekas József matematika-fizika szakos pedagógus volt, ezért minden évben várjuk a matematika iránt érdeklődő tanulóink jelentkezését négy korcsoportban, a kétfordulós versenyre. Az első fordulóban egy feladatsort kell megoldaniuk otthon, majd a második fordulóba minden korcsoport legjobb hat versenyzője jut, akik az iskolában mérik össze tudásukat. Az első fordulón 50 diákunk mérette meg magát.

- Meseíró verseny alsósoknak az év madaráról illetve az év fájáról.
- Versíró pályázat felsősöknek a széncinegéről vagy a tiszafáról négy versszak terjedelemben.
- Kacag-Óra: rövid, vidám történetek az iskola hétköznapijaiból minden korosztálynak.

Az irodalmi témákra 30 alkotás érkezett, ezért az iskolai Firkász újságunk külön számmal jelent meg, amelyben bemutattuk a legkiválóbb pályamunkákat.

Másodszor az akadályverseny győztesei kerültek kihirdetésre és vehették át megérdemelt jutalmukat.

A Tehetségnap megrendezése a Fazekas József Emlék Alapítvány, a Fazekas József Általános Iskola Működéséért Alapítvány és a Szülői Közösség támogatásával a ZMÖPI és iskolánk együttműködése következtében. A TÁMOP-3.4.4/B-08/1-2009-0080 számú pályázat keretében valósult meg.

5. Zöld szakkör

A tehetséggondozó műhelyfoglalkozás keretében lehetőségünk nyílt Zöld szakkör indítására és megvalósítására. A szakkör előzménye volt az intézményünkben már működő Zöld Klub, amely a környezetük iránt érdeklődést mutató, azért tenni kívánó fiatalokat gyűjtötte egybe. Tanulóink már alig várták, hogy új tagokkal bővülve folytathassák játékos, de értékes tevékenységüket, amelynek során nem csak alapos elméleti tudást szereznek a környezetvédelem, energiatakarékosság és a helyes hulladékkezelés területén, hanem a gyakorlatban is tesznek környezetük megóvása érdekében.

Idén egy szinttel tovább léptek a szakkör tagjai: önmaguk is igyekeztek elméleti ismereteiket a gyakorlatban megvalósítani és komoly szemléletformáló tevékenységbe kezdtek mind az iskola, mind az egész település vonatkozásában. Év elejétől fogva folyamatosan kampányoltak a szelektív hulladékgyűjtés érdekében, figyelemfelhívó plakátokat helyeztek a település buszmegállóiba. Kiürült ásványvizes palackokból madáretetőt terveztek, melyet otthon is használni tudnak a téli hónapokban. 2010 novemberében részt vettek a Humusz Szövetség papíralapú reklámokat vizsgáló országos felmérésében (Szemétposta felmérés 2010). A szakkör tagjai öt településen (Sümeg, Sümegcsehi, Döbröce, Kisgörbő és Szalapa) végeztek egy hónapon keresztül méréseket a postaládákba kerülő reklámanyagok mennyiségéről. Az eredményeket aztán az interneten keresztül küldték el a Humusz Szövetségnek.

Az iskolában és a településen kampányoltak a tudatos vásárlás jegyében a „Ne vásárolj semmit!” napot népszerűsítve, sőt, a szakkör tagjai önmaguk is igyekeztek megfelelni ennek az elvárásnak november 26-án. December hónap az ajándékozás hónapja, igyekeztünk a téli ünnepeket is körbejárni a környezettudatosság szempontjából. Elbeszélgettünk a hagyományos fenyőállítási szokások környezettudatos alternatíváiról, az ajándékozási lehetőségekről.

Felmértük a szakkör tagjainak ökológiai lábnyomát, az eredményeket feltűnő kiállítás keretében tártuk az iskola tanulói elé, felhívva ezzel a figyelmet annak szükségességére, hogy ökológiai lábnyoma méretét a lehetőségekhez képest mindenki csökkentse.

A tavalyi vállaláshoz hasonlóan a szakkör tagjai idén is mindenkit buzdítottak a feleslegesen működő készülékek teljes áramtalanítására. A teljes településre kiterjedő kampány köré idén egy nagyszabású rendezvényt is szerveztek a Zöld szakkörösök: a www.foldoraja.hu internetes oldalon keresztül csatlakoztak a világméretű Föld Órája mozgalomhoz, melynek

keretében vidám, tájékoztató és szórakoztató programmal egybekötött szalonnasütést szerveztek a település minden lakosa számára, a Föld Órája esemény idejére. Vállalásuk a <http://foldoraja.hu/index.php?m=magan&f=182> címen érhető el. Sajnos az eredeti időpontban eső mosta el a rendezvényt, de a Föld napjához kötődő programsorozatba sikerült beilleszteni a pótlását, melyen minden résztvevő remekül érezte magát.

Az egész éves munka megkoronázásaként iskolánk ismeretterjesztő kirándulást rendezett a Zöld szakkör számára az Ökorégió Alapítvány által működtetett Dötki Ökológiai- és Vidékfejlesztési Tájékozpontba. A délutáni kirándulás során szakmai ismertterjesztésben részesültek a tanulók, majd a tanösvényeken barangolhattak.

A szakkör munkáját idén nagymértékben segítette a ZMÖPI szakmai és anyagi támogatása, valamint a Hulladéksors (újabbán Zöld Ipar magazin) szerkesztősége is lapszámaik iskolánkba küldésével.

A ZÖLD SZAKKÖR MUNKATERVE

A műhelyfoglalkozás	megnevezése:	Zöld szakkör
	óraszám hónap:	3-5
	összes óraszám:	34
	foglalkozások időpontja:	szerda 15.30-16.30, + kiemelt alkalmak (Föld Napja, kirándulás Dötkre)
	létszám (fő)	15
Helyszíne: (intézmény megnevezése, címe)		Fazekas József Általános Iskola, Napköziotthonos Óvoda és Egységes Óvoda-Bölcsőde 8357 Sümegcsehi, Kossuth u. 1.
A műhelyfoglalkozást vezeti:		név: Tóth Péter aláírás:

Ssz.	Óraszám	Dátum	Téma	Szükséges anyag
1	1.	2010. október 6.	Hulladék vagy szemét?	Hulladéksors c. folyóirat számai
2.	2.	2010. október 13.	Szelektív hulladékgyűjtés	Hulladéksors c. folyóirat számai, különböző típusú háztartási hulladékok
3.	3.	2010. október 20.	Modern hulladékkezelés	Hulladéksors c. folyóirat számai, palacktömörítő készülék
4.	4.	2010. október 27.	Hulladékok újrahasznosítási lehetőségei	Hulladéksors c. folyóirat számai
5.	5.	2010. november 10.	Madáretető készítése PET palackból	Pet palackok, ollók, spárga, madáreleség
6.	6.	2010. november 17.	A fogyasztói társadalom	
7.	7.	2010. november 24.	Ne vásárolj semmit! nap	számítógép, internetelés
8.	8.	2010. december 1.	Tudatos vásárlás	Különböző termékek dobozai, csomagolásai
9.	9.	2010. december 8.	Alternatív karácsony – újrahasznosított ajándékok	
10.	10.	2010. december 15.	Alternatív karácsony – műfenyő és élő fenyő	
11.	11.	2011. január 5.	Az ökológiai lábnyom	számítógép, internetelés, földrajz atlasz
12.	12.	2011. január 12.	Az iskola ökológiai lábnyoma felmérés elkészítése	számítógép, szövegszerkesztő
13.	13.	2011. január 19.	Az iskola ökológiai lábnyoma felmérés kiértékelése	kitöltött kérdőívek
14.	14.	2011. január 26.	Plakátok készítése és kihelyezése az iskola ökológiai lábnyoma	kérdőívek eredményei, papírok, írószerek

			felmérés eredményeiről	
15.	15.	2011. február 2.	Növekvő energiaszükségletünk	
16.	16.	2011. február 9.	Alternatív energiaforrások	
17.	17.	2011. február 16.	Energiatakarékosság	
18.	18.	2011. február 23.	Energiatakarékosság a mindennapi életben – gyakorlati mérésekkel	fogyasztásmérő berendezés
19.	19.	2011. március 2.	Energiatakarékosság a mindennapi életben – ötletek gyűjtése	
20.	20.	2011. március 9.	Energiatakarékossági kampány elkészítése (plakátok)	papírok, írószer
21.	21.	2011. március 16.	Energiatakarékossági kampány kihelyezése a faluban	
22.	22.	2011. március 23.	Föld órája	számítógép, internetelés
23.	23.	2011. március 30.	A komposztálás	iskolai komposztáló
24.	24.	2011. április 6.	Kiskert az ablakban	tejfölőspoharak, virágföld, vetőmagok
25.	25.	2011. április 13.	Föld Napja programsorozat kitalálása	
26.	26.	2011. április 20.	Föld Napja programsorozat előkészítése	papír, írószer
27.	27-28.	2011. április 22.	Föld Napja programsorozat lebonyolítása	fényképezőgép, videófelvétel
28.	29.	2011. április 27.	Föld Napja programsorozat értékelése, videók, fényképek megtekintése	felvételek a Föld napjáról, számítógép, kivetítő
29.	30.	2011. május 4.	Madarak és fák napja	
30.	31-34.	2011. május 15.	Egész napos kirándulás a Dötki Vidékfejlesztési és Ökológiai Tájéközpont ba	kisbusz

Képgaléria I.

6. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete I.

A foglalkozás címe: Szelektív hulladékgyűjtés

A foglalkozás témája: Szelektív hulladékgyűjtés a gyakorlatban

Célok és feladatok:

- Környezeti érzékenység növelése
- Környezeti szemlélet javítása
- A hulladék válogatásának gyakorlati kipróbálása
- Együttműködési készség növelése

Óra időtartama: 45 perc

Idő	Az óra menete	Módszerek, munkaformák, eszközök
5 perc	<i>Bevezető rész</i> Jelenléti ívek aláírása, bevezető beszélgetés általában az iskolában eltelt hétről	tanári kérdés, frontálisan irányított beszélgetés, jelenléti ív
5 perc	<i>Ismétlés</i> Az elmúlt heti téma (Szemét vagy hulladék?) végső megállapításainak felidézése: A háztartásokban keletkező hulladékok nagy része újrahasznosítható valamilyen formában	ismétlés
5 perc	<i>Új anyag bevezetése</i> A Hulladéksors című hulladékgazdálkodással is foglalkozó szakmai folyóirat képeinek megvizsgálása olyan szempontból, hogy az ott látható ipari mennyiségű hulladék feldolgozása milyen gépsorok használatával történik. <u>Tanári kérdés:</u> Mit kezdene egy, a pet palackok kupakjainak feldolgozását végző automata egy darab kenyérhéjjal? Egy konzervdobozzal? Egy acéllemezzel? Egy szikladarabbal? <u>Elvárt válasz:</u> Nem tiszta újrahasznosítandó alapanyag keletkezne, illetve elromlana a gép <u>Tanári kérdés:</u> A hulladék újrafeldolgozása szempontjából mi a hasznosabb, ha a hulladék egészét ugyanabba a gyűjtőedénybe tesszük vagy ha a különböző típusú hulladékokat különböző edényekbe helyezzük? <u>Elvárt válasz:</u> A szelektív hulladékgyűjtés hasznosabb	frontális osztálymunka, Hulladéksors c. folyóirat példányai
5 perc	<u>Tanári közlés:</u> A szelektív hulladék begyűjtésekor a hulladékgyűjtő edények színe	tanári közlés, egyéni munka,

	<p>mutatja meg, melyikben milyen típusú hulladék található.</p> <p><u>Feladat:</u> Az internet segítségével sorolja fel, milyen színű hulladékgyűjtő edények léteznek, melyikbe mit gyűjtenek.</p> <p><u>Motiváció:</u> A feladatot versenyszerűen, időre kell megoldaniuk a gyerekeknek.</p> <p><u>Elvárt válasz:</u> sárga – műanyag kék – papír fehér – fehérüveg zöld – színes üveg sötétszürke – fém</p>	internet
10 perc 10 perc	<p><u>Ismeretek elmélyítése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • előre fénymásolt lapokon szelektív hulladékgyűjtő edények látszódnak, amit a gyerekeknek ki kell színezni az edényeken szereplő feliratoknak megfelelően • szelektív hulladékgyűjtés kipróbálása gyakorlatban is: egy előre összekészített kuka (csak biztonságos hulladékkal) kiborítása; a gyerekeknek az a feladata, hogy gumikesztyű használatával megtalálják a hulladék között azokat a tárgyakat, amik szelektív hulladékgyűjtőbe kerülhetnek volna; feladat még, hogy ezeket a hulladékokat a megfelelő edényt ábrázoló képhez válogassák; végül összegzésként megnézzük, hogy mennyi újra nem hasznosítható hulladék maradt a kukában az eredeti szemét mennyiségéhez képest 	csoporthmunka, színes ceruza, fénymásolt lapok; „előkészített” szemétsomag, kuka, gumikesztyű
5 perc	<p><u>Összegzés:</u> Annak megállapítása, hogy a háztartási hulladék milyen nagy mennyiségben tartalmaz újra nem hasznosítható anyagokat, és az elszállítandó hulladék mennyisége milyen nagy mértékben csökkenthető a szelektív hulladékgyűjtéssel. Annak a tényezőnek a megvilágítása, hogy ez nem csupán környezetvédelmi szempontból fontos, hanem anyagi megtakarítással is jár.</p>	frontális osztálymunka

6. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete II.

„KÖRNYEZETTUDATOS VAGY?”

*A környezettudatos magatartás vizsgálata
Sümegecsehi lakosainak körében*

Hely: Fazekas József Általános Iskola

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 4 x 45 perc

Téma: Kérdőív segítségével a környezettudatos magatartás vizsgálata Sümegcsehi lakosainak körében

A projekt megvalósításának lépései:

1. Kérdőív elkészítése
2. Kérdőív kiosztása
3. Kérdőívek begyűjtése
4. Kiértékelendő témakör kiválasztása
5. Kiértékelési szempontok kiválasztása
6. Kiértékelés táblázat segítségével
7. Diagramok készítése a táblázatok alapján
8. Tapasztalatok megbeszélése
9. A projekt továbbfejlesztési lehetőségeinek megvitatása

Fejlesztendő kompetenciák:

1. Természettudományos kompetencia: a természettudományos ismeretek, módszerek elsajátítása és alkalmazása a környezettudatos magatartás kialakítása érdekében. A tanuló ismerje a környezet védelmének lehetőségeit, és ismerje fel ennek szükségességét!
2. Matematikai kompetencia: alpműveletek alkalmazása mindennapi problémák megoldása során; a matematikai gondolkodásmód (logikus gondolkodás) kialakítása. A tanulók tudjanak adatokat rendszerezni táblázatok segítségével, legyenek képesek az adatok közötti összefüggések felismerésére, és ezen összefüggések diagramokon való ábrázolására, tudjanak átlagot számítani!
3. Anyanyelvi kompetencia: szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése. A tanulók legyenek képesek kérdések megfogalmazására, a válaszok értelmezésére, gondolataik megfogalmazására!
4. Digitális kompetencia: információs technológiák alkalmazása, információk keresése, értékelése, tárolása, bemutatása. A tanulók ismerjék az internetes kommunikáció lehetőségeit, tudjanak alkalmazni szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat!
5. Szociális kompetencia: hatékony személyes és csoportos érintkezés. A tanulók legyenek képesek együttműködni, rendelkezzenek empátiával, kellő önismerettel!
6. Vállalkozói kompetencia: felelősségvállalás, célok kitűzése, elérése. A tanulók végezzék el vállalt feladataikat, egyéni érdekeiket szorítsák háttérbe a csoport sikeres feladatvégzésének érdekében!

1. foglalkozás

Téma: Kérdőív összeállítása

Módszerek: egyéni munka, páros munka, csoportmunka

Kellékek: papír, írószer, internet, környezetvédelmi kiadványok, számítógép, nyomtató

Feladatok	Fejlesztendő kompetenciák
A környezetvédelem főbb kérdésköreinek áttekintése: a) Környezettudatos magatartásformák b) Anyagtakarékosság, hulladékgazdálkodás c) Energiatudatosság, klímatudatosság d) Tudatos vásárlás e) Közlekedés	Természettudományos kompetencia (környezetvédelmi alapismeretek)
Környezetvédelmi alapfogalmak tisztázása: a) Komposztálás b) Szelektív hulladékgyűjtés c) Anyagtakarékosság d) Energiatakarékosság e) Megújuló energiaforrás f) Ökológiai lábnyom g) Klímavédelem	Természettudományos kompetencia (környezetvédelmi alapismeretek) Digitális kompetencia (keresés interneten) Anyanyelvi kompetencia (véleménycsere)
Kérdéssor összeállítása	Természettudományos kompetencia (környezetvédelmi alapismeretek) Anyanyelvi kompetencia (kérdések megfogalmazása) Szociális kompetencia (együttműködés, mások véleményének meghallgatása)
Kérdéssor begépelése (önálló feladat)	Digitális kompetencia (szövegszerkesztő program használata)
Kérdőívek kiosztása, visszagyűjtése	Szociális kompetencia (kapcsolattartás a falu lakosságával) Anyanyelvi kompetencia (kommunikáció a kérdőív kitöltőivel)

2-3. foglalkozás

Téma: A begyűjtött kérdőívek feldolgozása táblázatos formában

Módszerek: egyéni munka, páros munka, csoportmunka

Kellékek: papír, írószerszám, számítógép

Feladatok	Fejlesztendő kompetenciák
A feldolgozandó kérdéscsoport kiválasztása (a teljes kérdőív feldolgozása sokkal több időt vett volna igénybe, így csak egy kérdéscsoportot dolgoztunk fel): „Termékek, csomagolás”	Szociális kompetencia (együttműködés) Anyanyelvi kompetencia (érvelés a vélemény mellett)
A feldolgozandó kérdéskör vizsgálati szempontjának kiválasztása (a sok szempont közül kettőt választottunk: nem és életkor szerinti vizsgálat)	Szociális kompetencia (együttműködés) Anyanyelvi kompetencia (érvelés a vélemény mellett)
Táblázat elkészítése	Digitális kompetencia (táblázat elkészítése Excelben) Matematikai kompetencia (adatok közötti összefüggések meglátása)
Válaszok megszámlálása a szempontok alapján	Matematikai kompetencia (rendszerezés, válogatás, számlálás, átlagszámítás)
Táblázat kitöltése, formázása	Digitális kompetencia (táblázat celláinak kitöltése, táblázat formázása)

4. foglalkozás

Téma: Táblázat adatainak kiértékelése diagramok segítségével

Módszerek: egyéni munka, páros munka, csoportmunka

Kellékek: papír, írószer, számítógép

Feladatok	Fejlesztendő kompetenciák
<p>Nemek szerinti vizsgálat diagramjainak elkészítése a következő kérdések esetén: „Hol vásárol napi szinten?” és „Miben szállítja a megvásárolt terméket?”</p> <p>a) Adatok kijelölése b) Diagram fajtájának kiválasztása c) Diagram címének meghatározása d) Diagram formázása (színezés, feliratozás)</p>	<p>Matematikai kompetencia (diagramok fajtái, adatok közötti összefüggés meglátása)</p> <p>Digitális kompetencia (diagram készítése, formázása Excelben)</p>
<p>Életkor szerinti vizsgálat diagramjainak elkészítése a következő kérdések esetén: „Hol vásárol napi szinten?” és „Miben szállítja a megvásárolt terméket?”</p> <p>e) Adatok kijelölése f) Diagram fajtájának kiválasztása g) Diagram címének meghatározása Diagram formázása (színezés, feliratozás)</p>	<p>Matematikai kompetencia (diagramok fajtái, adatok közötti összefüggés meglátása)</p> <p>Digitális kompetencia (diagram készítése, formázása Excelben)</p>
<p>Tapasztalatok megfogalmazás, következtetések levonása</p>	<p>Matematikai kompetencia (logikus gondolkodás, következtetések)</p> <p>Anyanyelvi kompetencia (véleménycsere)</p>
<p>A továbbfejlesztés lehetőségeinek megbeszélése</p>	<p>Anyanyelvi kompetencia (véleménycsere)</p>

7. Mellékletek

Melléklet 1. – A kérdőív

Melléklet 2. – Táblázat a kiértékeléshez

Melléklet 3. – Diagramok

Melléklet 4. - Fotók

Melléklet 1.

I.

II. KÉRDŐÍV a környezettudatosságról

A kérdőív kitöltése önkéntes, anonim, és semmilyen kötelezettséggel nem jár sem a kitöltő, sem a készítő fél részéről. A kérdőív kitöltője vállalja, hogy válaszait a kérdőív készítője saját prezentációjához felhasználhatja, a kitöltött kérdőívet megőrizheti. A kérdőív készítője vállalja, hogy a megadott válaszokat kizárólag összevontan hozza nyilvánosságra, az egyes kitöltők válaszait bizalmasan kezeli. A kérdőív kitöltését köszönjük.

Demográfiai kérdések

1. Neme?

férfi nő

2. Életkora?

0 – 10 10 – 20 20 – 30 30 – 40 40 – 50 50 – 60 60 – 70 70 felett

3. Legmagasabb iskolai végzettsége?

kevesebb, mint 8 általános 8 általános szakmunkásképző iskola szakközépiskola

érettségi felsőfokú szakképzés főiskola/egyetem

4. Otthona típusa?

családi ház téglá tömblakás panellakás

5. Az Ön havi nettó jövedelme?

0 - 100 ezer Ft között van 100 - 200 ezer Ft között van

200 - 300 ezer Ft között van 300 ezer Ft fölött van

6. Foglalkoztatási státusz?

tanuló alkalmazott: beosztott alkalmazott: vezető vállalkozó nyugdíjas
 munkanélküli egyéb

Társadalom és környezet viszonya

7. Mennyire tart a lakóhelyét érintő ipari és/vagy környezeti katasztrófától?

semennyire eszembe jutott már, de nem tartom valószínűnek

jelentős a veszély a nagy ipari üzemek miatt biztos vagyok benne, hogy a közeljövőben lesz ilyesmi

8. Véleménye szerint a környezeti problémák befolyásolják-e az Ön egészségi állapotát?

igen nem nem tudom

9. Melyik környezettudatos viselkedésmintáról hallott már? (több válasz lehetséges)

a fogyasztás önkéntes visszafogása komposztálás szelektív hulladékgyűjtés

anyagtakarékosság környezettudatos közlekedés energiatakarékosság

10. Fogékony-e a környezettudatos viselkedésminták megismerésére/elsajátítására?

igen nem nem tudom, hogy mit jelent

11. Alkalmazza-e valamely környezettudatos viselkedésmintát? (több válasz lehetséges)

a fogyasztás önkéntes visszafogása minősített szolgáltatások igénybe vétele komposztálás

szelektív hulladékgyűjtés anyagtakarékosság környezettudatos közlekedés

energiatakarékosság egyéb nem alkalmazom

12. Tudja-e mennyi az Ön "ökológiai lábnyoma"?

igen nem, de érdekel nem, nem érdekel nem tudom, mit jelent

13. Tudja-e, hogy mit jelentenek az alábbi fogalmak: környezettudatosság, fenntarthatóság, megújuló energiaforrás?

igen nem hallottam már róla, de a pontos jelentését nem tudom

nem igazán érdekel, hogy mit jelentenek ezek a fogalmak

14. Ön szerint mire lenne szükség ahhoz, hogy az emberek jobban odafigyeljenek a környezetükre? (több választ is megjelölhet)

a lakosság életszínvonalának növekedése megfelelő oktatás, felvilágosítás

több lehetőség, infrastrukturális, egyéb fejlesztések az állam részéről, amelyek magukkal vonzzák a lakosság környezettudatosságának emelkedését

Anyagtakarékosság, hulladékgazdálkodás

15. Ön szelektíven gyűjti a hulladékot?

igen igen, annak ellenére, hogy a feltételek nem adottak részben (pl. műanyag, üveg)

nem, nem adottak a feltételek nem, nem is érdekel

16. Ésszerű vagy a felhalmozó vásárlás jellemző Önre?

ésszerű felhalmozó

17. Mit csinál Ön a háza körül keletkezett növényi hulladékkal (például fűnyírás után)?

beleteszem a szeméttárolóba eltüzelem saját magam komposztálom

ott hagyom, majd elfújja a szél nincs növényi hulladékomban (például lakás esetén)

18. Amennyiben betétdíjas terméket vásárol (sörösüveg, borosüveg, kemény műanyagpalack, stb.), mit tesz az üres üveggel?

visszaváltom elviszem egy szelektív hulladékgyűjtőbe kidobom a többi szemét közé

19. Mekkora lenne az a legnagyobb távolság, amit hajlandó lenne megtenni egy szelektív hulladékgyűjtő udvarig?

Energiatudatosság, klímatudatosság

20. Volt-e az Ön otthonában valamilyen energiatakarékosági beruházás (például ablakcsere, szigetelés, fűtés-korszerűsítés, égőcsere, készülékcsere stb.)

igen nem

21. Energiatakarékosan használja-e háztartási berendezéseit? (például mosógép, hűtő/fagyasztószekrény, vízforraló, tea/kávéfőző stb.)

igen nem amelyiknél lehetőségem van, azt igen (például korszerű készülékeknél)
 nem tudom hogyan kell energiatakarékosan használni

22. Használaton kívüli készülékét áramtalanítja-e?

igen, áramtalanítom nem, nem tartom fontosnak nem, mert túl sok készülékem van

23. Jelölje be azokat a meghatározásokat, amelyek igazak Önre nézve! (Több választ is megjelölhet)

- ha nem tartózkodik senki egy helyiségben, a villanyt lekapcsolom
- nincs bekapcsolt állapotban a televízió, számítógép, amikor nincs használatban
- a teleföntöltőket nem hagyom a hálózatra csatlakoztatva
- mosógépemen, mosogatógépemen használom az energiatakarékos programokat
- a téli időszakban a lakásban inkább felveszek egy pulóvert, minthogy feljebb vigyem a fűtést
- a hőveszteség ellen megfelelő minőségű szigeteléssel védekezem

24. Fontosnak ítéli-e meg, hogy Földünk védelmével foglalkozzunk?

igen nem nem tudom

Termékek, csomagolás

25. Hol vásárol napi szinten? (több választ is megjelölhet)

kisbolt, ABC supermarket piac hipermarket

26. Meg szokta-e nézni egy termék származási helyét?

igen, igyekszem hazai termékeket vásárolni

igen, igyekszem általam megbízhatónak tartott országok termékeit megvásárolni

megnézem, de a vásárlást ez nem befolyásolja

nem szoktam megnézni a címkét

27. Általában miben szállítja a megvásárolt termékeket? (több választ is megjelölhet)

kosár vászonzacskó papírzacskó nylonzacskó

28. Amennyiben nylonzacskóban, hányszor használ átlagosan egyet?

egyszer többször amíg el nem szakad

29. Használ tartós, többször használatos bevásárlószatyrokat?

igen, mindig igen, vegyesen csak amikor eszembe jut nem

30. Igénybe veszi-e a boltok, üzletek általérés nélkül adott zacskókat, szatyrokat?

igen nem, még külön szólok is, hogy nem kell amikor tehetem, akkor nem

31. Jogosnak tartja-e fizetni az áruházi reklámszatyrokért?

igen, így jobban tudatosul az emberekben, hogy annak is vannak előállítási költségei

nem, mert ha már vásárolok, akkor kapjam ingyen a szatyrot, amiben hazaszállítom a termékeket

32. Volt már olyan, hogy azért nem vásárolt meg egy terméket, mert túlzott mértékűnek találta a hozzá járó csomagolás nagyságát?

igen, többször.

igen, egyszer.

nem volt még ilyen, bár néha feltűnik, hogy túlzó a csomagolás mértéke.

nem gondoltam még erre a problémára.

33. Vízfogyasztásának hány százalékát teszi ki a PET palackos ásványvíz?

100% 70-80% 50% alatt csapvizet fogyasztok szódavizet fogyasztok

34. Részt venne-e környezetünk tudatos védelmére indított akciókban, tájékoztatókon, rendezvényeken stb.

igen nem talán

Közlekedés

35. Milyen közlekedési módot választ a mindennapi munkába/iskolába járáshoz? (több választ is megjelölhet)

személygépkocsi (benzin, diesel) személygépkocsi (hibrid) motorkerékpár

tömegközlekedés kerékpár gyalogosan egyéb

36. Amennyiben a tömegközlekedést használja, ez azért van, mert: (Több választ is megjelölhet)

nem engedheti meg magának az autót környezetvédelmi szempontból részesíti előnyben

37. Amennyiben benzines, vagy diesel meghajtású gépkocsija van, hányan utaznak egy átlagos napon Önnel együtt?

egyedül utazom ketten kettőnél többen

38. Amennyiben benzines, vagy diesel meghajtású gépkocsija van, mi vehetné rá Önt arra, hogy áttérjen a tömegközlekedés használatára? (Több választ is megjelölhet)

semmi, mindenképpen szükségem van a gépkocsi használatára

kényelmesebb, tisztább tömegközlekedés

olcsóbb tömegközlekedés

utasbarátabb menetrendek a tömegközlekedésben

39. Amennyiben benzines, vagy diesel meghajtású gépkocsija van, mi vehetné rá Önt arra, hogy áttérjen a kerékpár használatára? (Több választ is megjelölhet)

semmi, mindenképpen szükségem van a gépkocsi használatára

a kerékpáros infrastruktúra nagyarányú fejlődése

biztonságosabb kerékpáros közlekedés

Melléklet 2.

Termékek, csomagolás

25. Hol vásárol napi szinten? (több választ is megjelölhet)

kisbolt, ABC

szupermarket

piac

hipermarket

26. Meg szokta-e nézni egy termék származási helyét?

igen, igyekszem hazai termékeket vásárolni

igen, igyekszem általam megbízhatónak tartott országok termékeit megvásárolni

megnézem, de a vásárlást ez nem befolyásolja

nem szoktam megnézni a címkét

27. Általában miben szállítja a megvásárolt termékeket? (több választ is megjelölhet)

kosár

vászonzacskó

papírzacskó

nylonzacskó

28. Amennyiben nylonzacskóban, hányszor használ átlagosan egyet?

egyszer

többször

amíg el nem szakad

29. Használ tartós, többször használatos bevásárlószatyrokat?

igen, mindig

igen, vegyesen

csak amikor eszembe jut

nem

30. Igénybe veszi-e a boltok, üzletek által kérés nélkül adott zacskókat, szatyrokat?

Neme		Életkora			
férfi	nő	0-20	20-40	40-60	60 felett
4	20	4	15	4	1
2	8	1	6	3	0
0	3	1	1	1	0
0	3	1	2	1	0
2	9	2	5	4	1
1	8	2	7	0	0
1	5	0	5	1	0
1	2	0	2	1	0
0	13	2	9	2	0
0	10	2	5	2	1
1	0	0	1	0	0
4	14	2	12	4	1
1	1	0	0	5	0
2	7	3	8	0	1
2	6	0	7	0	0
0	7	1	4	2	0
3	13	2	11	2	1
1	1	1	0	1	0
1	2	0	2	1	0

igen
 nem, még külön szólok is, hogy nem kell
 amikor tehetem, akkor nem

3	11	1	9	4	0
0	2	1	0	1	0
2	11	2	9	1	1

31. Jogosnak tartja-e fizetni az áruházi reklámszatyrokért?

igen, így jobban tudatosul az emberekben, hogy annak is
 vannak előállítási költségei
 nem, mert ha már vásárolok, akkor kapjam ingyen a szatyrot,
 amiben hazaszállítom a termékeket

2	14	2	11	2	1
3	10	2	7	4	0

**32. Volt már olyan, hogy azért nem vásárolt meg egy
 terméket, mert túlzott mértékűnek találta a hozzá járó
 csomagolás nagyságát?**

igen, többször.
 igen, egyszer.
 nem volt még ilyen, bár néha feltűnik, hogy túlzó a
 csomagolás mértéke.
 nem gondoltam még erre a problémára.

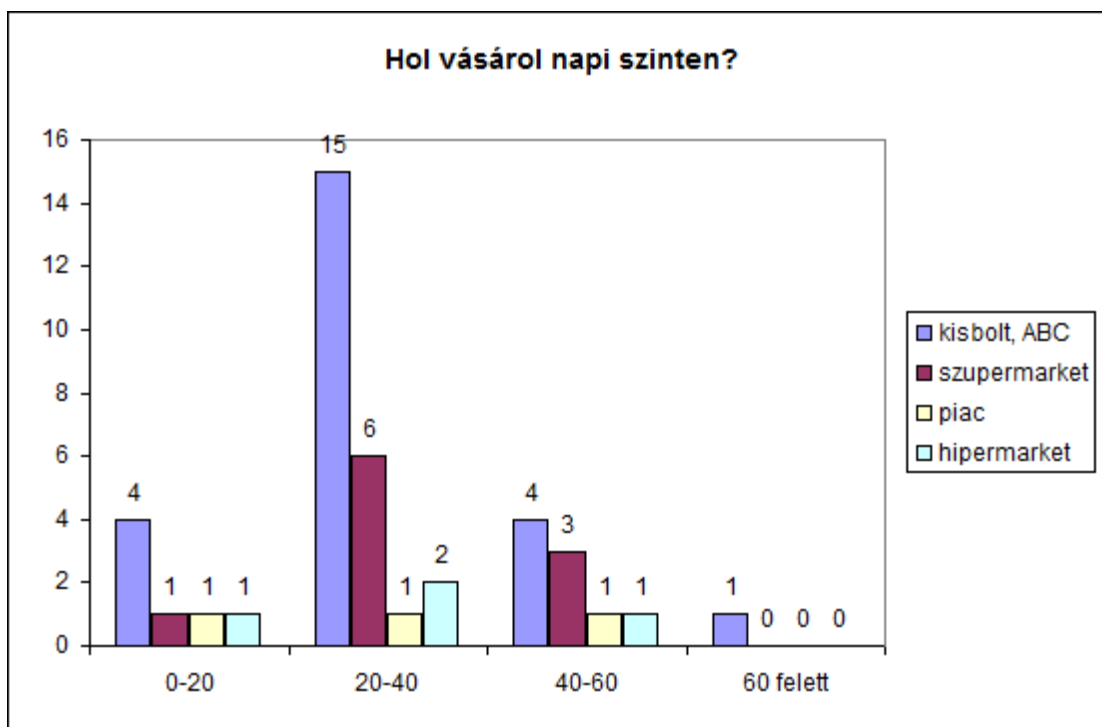
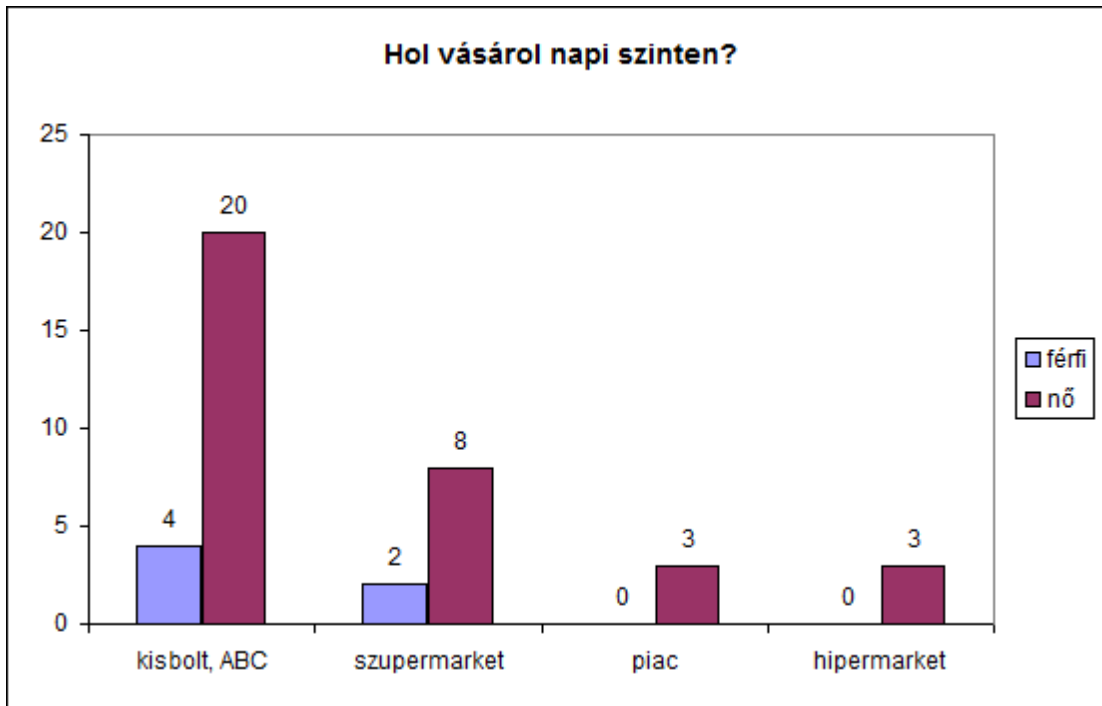
0	0	0	0	2	0
0	1	1	0	0	0
1	12	1	10	1	1
4	10	2	8	3	0

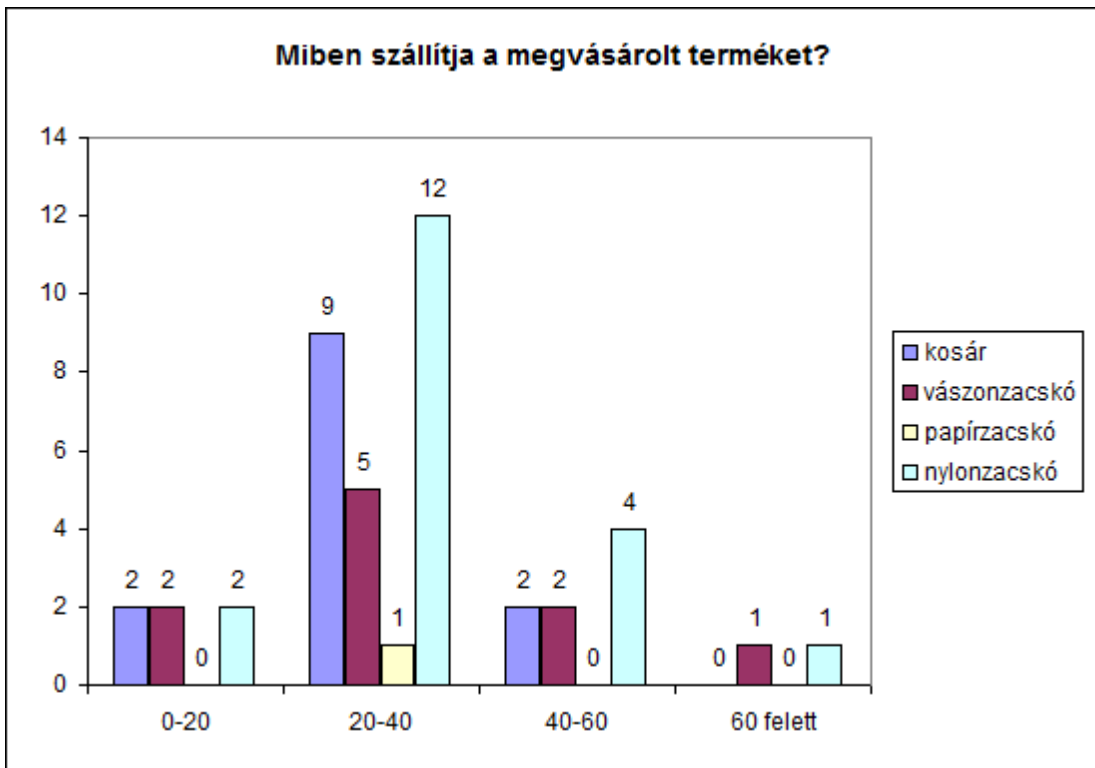
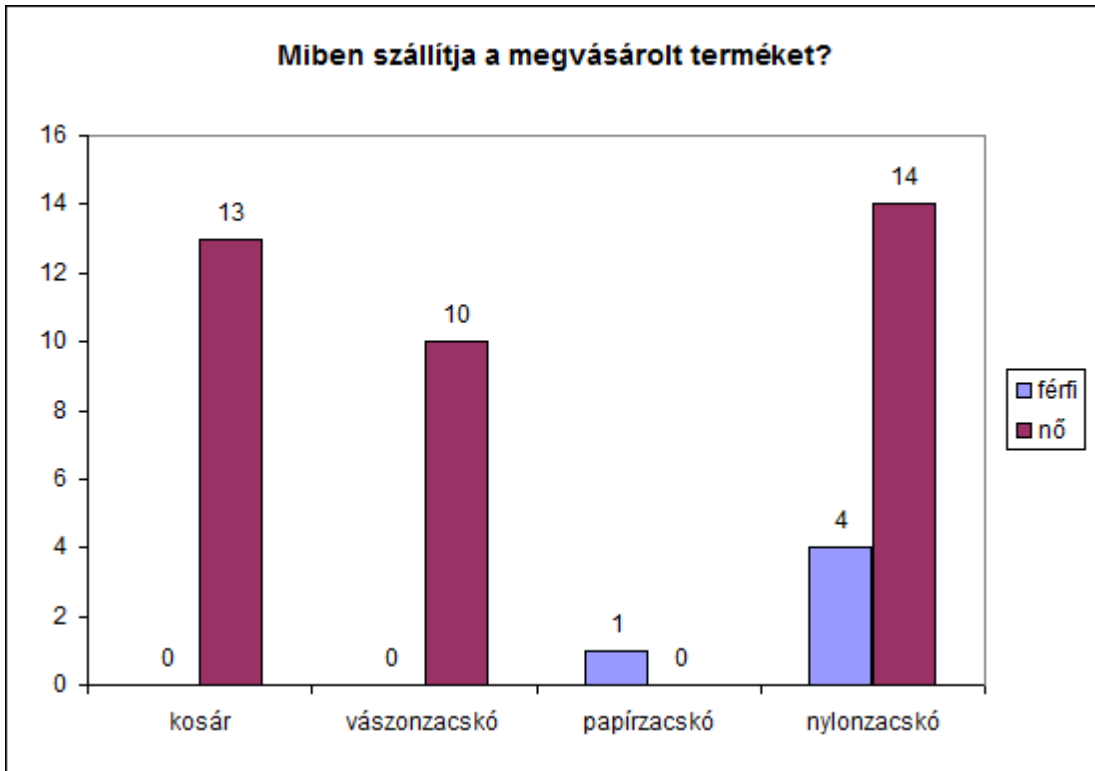
**33. Vízfogyasztásának hány százalékát teszi ki a PET
 palackos ásványvíz?**

100%
 70-80%
 50% alatt
 csapvizet fogyasztok
 szódavizet fogyasztok

0	4	0	3	1	0
0	1	0	1	0	0
3	11	3	7	2	1
1	8	1	7	0	0
1	4	0	2	3	0

Melléklet 3.

Képgaléria II.

8. A Zöld Szakkör foglalkozásának tervezete III.

1. foglalkozás

Hely: iskola

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 45 perc

Téma: **TALAJ**

Megvalósítás, tevékenységek:

- talajtípusok vizsgálata
- humusztartalom megfigyelése
- talajlakó élőlények megfigyelése, meghatározása (férgek, pókok, rovarok)
- „földigilisztá-farm”: a földigiliszták számára kedvező környezet létrehozása
- talajlakó élőlények mikroszkópos vizsgálata (baktériumok, egysejtűek, moszatok, gombafonalak)

Fejlesztési célok: Összehasonlítás, megfigyelt jelenségek leírása, fajmeghatározás, hasonlóságok-különbözőségek felismerése, fogalom magyarázat. A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációjának fejlesztése – anyanyelvi kompetencia. Együttműködés, empátia, önismeret – szociális kompetencia. Szervezőképesség, kreativitás.

Módszerek: pármunka, csapatmunka

Kellékek, eszközök:

- agyag, homok, humuszos talaj, főzőpoharak, víz
- kerti föld, üveghenger, víz
- erdei avar és talaj, talajrosta, nagyító, fehér papír, határozó könyvek
- literes üveg, 2 csésze talaj, 1 csésze humusz, földigiliszták, almahéj, foto karton, befőttes gumi
- erdei talaj, mikroszkóp

1. foglalkozás

Hely: iskola, iskola környéke, kémia szertár

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 45 perc

Téma: LEVEGŐ

Megvalósítás, tevékenységek:

- a leülepedett por mennyiségének vizsgálata – porszemek számlálása (Előzetes feladat: egy órával a szakkör előtt 3 mintavételi helyszínre kihelyezni a cellulux csíkokat)
- a levegő kén-dioxid tartalmának hatása a növényekre – csírázó magok számlálása (Előzetes feladat: magok duzzasztása nedves szűrőpapíron, majd 3 kémcsőben különböző mennyiségű kén égetése /0,5g, 1g, 1,5g/. Negyedik kémcsőben nem használunk ként. Csíráztatásuk.)

Fejlesztési célok: Összehasonlítás, megfigyelt jelenségek leírása, hasonlóságok-különbözőségek felismerése, fogalom magyarázat. Mérés, tapasztalatok lejegyzése. Alapvető matematikai elvek és folyamatok alkalmazása a természettudomány területén – matematikai kompetencia. A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációjának fejlesztése – anyanyelvi kompetencia. Együttműködés, empátia, önismeret – szociális kompetencia.

Módszerek: pármunka, csapatmunka

Kellékek, eszközök:

- cellulux csíkok, 3 mintavételi helyszín, tárgylemezek, mikroszkóp
- 4 gömblombik, gumidugók, szűrőpapír, borsó-, babmagok, égetőkanál, kén

1. foglalkozás

Hely: iskola, kémia szertár

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 45 perc

Téma: **VÍZ**

Megvalósítás, tevékenységek:

- növények testében lévő víz kimutatása
- a zuzmók vízmegkötő képességének vizsgálata
- növények szerepe a víz körforgásában
- algák szaporítása, melynek következtében a víz egyre zöldebb lesz
- olajszennyezés hatása a vízre
- vizek szennyezettségének vizsgálata

Fejlesztési célok: Megfigyelés, analízis szintézis, következtetések levonása. Összehasonlítás, megfigyelt jelenségek leírása. Összefüggések keresése, felelősségteljes gondolkodás. A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációjának fejlesztése – anyanyelvi kompetencia. Együttműködés, empátia, önismeret – szociális kompetencia.

Módszerek: pármunka, csapatmunka

Kellékek, eszközök:

- kémcső, levéldarabok, borszeszegő, gyufa, kémcsőfogó
- egy pohár víz, szemcseppentő, zuzmóminták, mikroszkóp, iránytű
- nejlonzacskó, cserepes növény
- tiszta befőttesüveg, élő víz, vízinövény
- tölcser, vatta, talaj, főzőpohár, benzin, víz
- 1 dl desztillált víz, 1g alumínium-szulfát, 1l természetes víz, 1l csapvíz, 2 üvegedény

1. foglalkozás

Hely: iskola környéke, falu területe, környéke

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 45 perc

Téma: ISKOLAKÖRNYÉK ÉLŐVILÁGA

Megvalósítás, tevékenységek:

- az iskola környezetének élővilágának tanulmányozása (fafajok, cserjék, lágyszárúak, növények egészségi állapota, állatok nyomai)
- tanulmányi séta

Fejlesztési célok: Összehasonlítás, megfigyelt jelenségek leírása, fajmeghatározás, hasonlóságok-különbségek felismerése, fogalom magyarázat. Megfigyelés, mérések, adatok, tapasztalatok lejegyzése. analízis szintézis, következtetések levonása. A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációjának fejlesztése – anyanyelvi kompetencia. Együttműködés, empátia, önismeret – szociális kompetencia. Szervezőkészség.

Módszerek: pármunka, csapatmunka

Kellékek, eszközök:

- határozók
- mérőeszközök
- jegyzetek
- fényképezőgép
- nagyító

1. foglalkozás

Hely: iskola, kémia szertár

Érintett osztályok: 4-8. osztály

Ideje: 45 perc

Téma: **FÉNY**

Megvalósítás, tevékenységek:

- viráglabirintus – annak megfigyelése, hogy a növények mindig a fény irányába kúsznak (egy cipős dobozban a növény az akadályokat kerülgetve kibújik az ellentétes oldalon lévő lyukon)
- a növények fénykeresésének megfigyelése (a növény levelei az ablak felé fordulnak)
- a napfény hatásának bemutatása a növény túlélőképességére úgy, hogy fekete kartonnal befedjük egy levelét a növénynek (a befedett levél sokkal világosabb lesz a többinél)

Fejlesztési célok: Összehasonlítás, megfigyelt jelenségek leírása, fogalom magyarázat. Megfigyelés, tapasztalatok lejegyzése. Analízis szintézis, következtetések levonása. A tanuló szóbeli és írásbeli kommunikációjának fejlesztése – anyanyelvi kompetencia. Együttműködés, empátia, önismeret – szociális kompetencia.

Módszerek: pármunka, csapatmunka

Kellékek, eszközök:

- cipős doboz tetővel, papírpohár, 3 babnövény, virágföld, kartonpapír, olló, ragasztószalag
- szobanövény
- szobanövény, fekete karton, olló, ragasztószalag